

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Kati Komulainen, Perttu Jämsén, Kimmo Mäki, Anette Pottonen, Hanna Väättäinen ja Kirsi Mustonen. Savonia-ammattikorkeakoulun itsearviointiraportti (toim.) Päivi Diov, Anne Heikkinen, Esa Viklund, Mervi Vidgrén, Mikko Vuoristo, Marja Kopeli**

Year of publication **2022**, FINEEC publications **11:2022**

Language **Finnish**

ISBN **ISBN 978-952-206-730-2 pdf/ISSN 2342-4184 (verkkojulkaisu)**

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- HEI's self-assessment

Korkeakoulun strategiaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä johdon, henkilöstön, opiskelijoiden, kumppaneiden ja sidosryhmien kesken. Strategiset valinnat perustuvat alueellisten ja valtakunnallisten osaamistarpeiden tunnistamiseen ja näihin vastaamiseen. Tutkintokoulutuksen ohella osaamistarpeisiin vastataan joustavasti erilaisilla jatkuvan oppimisen koulutustuotteilla. Koulutustarjonnan suunnittelussa seurataan keskeisiä koulutuksen indikaattoreita (vetovoima, työllistyminen, opiskelijapalaute). Koulutusmuotoja (päivä/monimuoto/verkko) ja alueellista tarjontaa (satelliittikoulutukset) suunnataan joustavasti tarpeen ja kysynnän mukaan.

Opetussuunnitelmat laaditaan osaamisperusteisesti. Opetussuunnitelmien rakenne ja sisältövaatimukset määritellään yhteisellä ohjeistuksella. Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien kansallisen viitekehysten mukaiset osaamistavoitteet (NQF-tasot 6 ja 7) kuvataan yleisinä ja tutkinto-ohjelmakohtaisina kompetensseina. Tutkinto-ohjelmien osaamistavoitteet puretaan vuosi- ja alateemoihin sekä edelleen opintojaksojen osaamistavoitteiksi. Henkilöstö tunnistaa opetussuunnitelmaprosessin kokonaisuuden ja arvioi sen toimivaksi.

Vastuujohtaja vahvistaa vastuualueensa opetussuunnitelmat koulutuspäällikön esittelystä. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa syksyllä aloittavien ryhmien opetussuunnitelmat hyväksytään viimeistään helmikuun lopussa ja tammikuussa aloittavien ryhmien viimeistään syyskuun lopussa. Muun kuin tutkintokoulutuksen osalta hyväksymisaikataulu vahvistetaan osana opetussuunnitelmaprosessin alussa tehtävää suunnitelmaa.

Koulutuksen työelämäläheisyys varmistetaan jatkuvan työelämädialogin ja palautteen

hyödyntämisen avulla. Työelämädialogi toteutuu monin tavoin sekä koulutuksen suunnittelussa että toteutuksessa. Menettelyt dialogin varmistamiseksi voivat koulutuksen suunnittelussa koulutusala- ja tutkinto-ohjelmakohtaisesti vaihdella (esim. neuvottelukunnat, osallistuminen opsytyöhön, sidosryhmäpalaute, verkostoyhteistyö, alumnitoiminta). Koulutuksen toteutuksessa esimerkkejä työelämädialogista ovat mm. vierailuluennonhoitajat, yhteiskehittämisen tutkimus-, kehittämis- ja oppimisympäristöt, opiskelun integrointi opiskelijan työpaikkaan, työelämälähtöiset projektit sekä TKI-hankkeiden linkittyminen koulutukseen. Laaja työelämädialogi ja sen tarkoituksenmukaiset toteutustavat tunnustetaan selvästi Savonian vahvuudeksi.

Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta SAVOTTA nimeää vuosittain edustajat Savonian kehittämisryhmiin ja osakeyhtiön hallitukseen. Lisäksi opiskelijat osallistuvat koulutuksen suunnitteluun antamalla palautetta (opintojakso- ja lukukausipalaute, AVOP-palaute), vastaamalla kyselyihin sekä osallistumalla oman alan ja ryhmän keskustelutilaisuuksiin (kyselytunnit, loppukeskustelut ym.).

Kansainvälisyyden edistäminen on yksi strategian keskeisistä tavoitteista. Koulutuksen suunnittelussa tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet kansainvälisiin työtehtäviin. Kaikilla koulutusaloilla on tarjolla vähintään 60 op englanninkielisiä opintoja. Tämä mahdollistaa vaihto-opiskelijoiden vastaanottamisen myös suomenkielisiin tutkinto-ohjelmiin. Jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuus sisällyttää tutkintoonsa ulkomailta suoritettuja opintoja ja/tai harjoittelua. Myös virtuaalivaihtoon tarjotaan mahdollisuuksia. Opetussuunnitelmissa tulee kuvata, kuinka kansainvälinen vaihto-opiskelu ja/tai harjoittelu on tutkinto-ohjelmassa mahdollista toteuttaa. Pakollisten kieliopintojen ohella opiskelijoille tulee mahdollistaa valinnaisten kieliopintojen sisällyttäminen henkilökohtaiseen opiskelu- ja urasuunnitelmaan. Opiskelija- ja henkilöstöpalautteen perusteella kv-mahdollisuuksien toteutumisen laajuudessa on koulutusalojen ja tutkinto-ohjelmien välillä eroja.

Systemaattinen dialogi yritysten, julkisten organisaatioiden, aluetoimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa tuottaa TKI-toiminnan ohella ajantasaista tietoa jatkuvan oppimisen tarpeista. Havaitut tarpeet huomioidaan osana tutkintokoulutusten suunnittelua laajan avoimen ammattikorkeakoulun sekä ristiinopiskelutarjonnan avulla. Lisäksi tarpeisiin vastataan joustavasti erilaisilla jatkuvan oppimisen koulutustuotteilla, mm. nonstop-verkko-opintojaksoina.

Saman lukukauden aikana toteutettavat opintojaksot suunnitellaan yhtenä kokonaisuutena tutkintotiimeissä. Suunnitelmassa tulee huomioida lukuvuosi-/alateemaan linkittyvät osaamistavoitteet. Jokaisesta opintojaksosta laaditaan toteutussuunnitelma, joka sisältää mm. opintojakson osaamistavoitteet, arviointiperusteet, kuvauksen siitä, kuinka opiskelija saa palautetta osaamisensa kehittymisestä, sekä arvion siitä, kuinka opintopistelaajuuden mukainen opiskelijan käytössä oleva aika on suunniteltu jakautuvan erilaisiin opiskelumuotoihin. Toteutussuunnitelma käydään läpi opiskelijoiden kanssa opintojakson alussa, jolloin siihen tehdään tarvittavat muutokset. Opiskelijoiden työmäärää seurataan opiskelijoilta kerättävän palautteen sekä verkko-oppimisympäristön oppimisanalytiikan avulla. Yhtenäinen toteutussuunnittelumalli koetaan sekä opiskelijoiden että opettajien palautteen perusteella hyväksi käytännöksi. Moninaisia pedagogisia toteutustapoja sovellettaessa opettajat kokevat opiskelijan työmäärän mitoituksen osin haasteellisena. Tätä tukee myös opiskelijoiden palaute.

TKI-toiminta sekä taiteellinen toiminta integroituvat opetukseen yhteisten oppimisympäristöjen sekä laajan TKI-hanketoiminnan kautta. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua TKI-hankkeisiin projektien, opinnäytetöiden sekä harjoittelujen kautta. Musiikin ja tanssin koulutuksessa toteutetaan vuosittain useita oppilaitosrajat ylittäviä työelämäsidonnaisia produktioita. Opettajia kannustetaan osana ammatillista kehittymistä osallistumaan TKI-toimintaan, ja tämä mahdollistetaan osana työaikasuunnittelua. Vuonna 2020 opettajista 154 osallistui hanketyöhön yhteensä yli 30 htv:n verran. Vastaavasti TKI-asiantuntijat osallistuvat opetuksen toteutukseen. Henkilöstö jakaa tietoa ja hyviä käytäntöjä koulutuksesta ja TKI-hankkeista erilaisissa julkaisuissa. Henkilöstö tunnistaa opetuksen ja TKI-työn laajan integraation Savonian vahvuutena.

Vahvuudet

Yhtenäiset menettelyt opetussuunnitelmatyössä
Opettajien laaja-alainen osallistuminen TKI-työhön
Laaja ja monimuotoinen työelämädialogi
Tiimimalli opettajien yhteissuunnittelun tukena

Kehittämiskohteet

Kv-mahdollisuudet osassa tutkinto-ohjelmia
Joustava reagointi jatkuvan oppimisen tarpeisiin
Opiskelijoiden työmäärän mitoittaminen erilaisissa pedagogisissa ratkaisuisissa

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- Assessment of the audit team

Strategian ja opetussuunnitelmien suhde Savoniassa on vuorovaikutteinen

Savonian strategialla ja koulutuksen tarjonnalla on selkeä ja toimiva yhteys. Strategian yhteys opetuksen arkeen varmistetaan muun muassa henkilökunnan toimintaa ohjaavissa tiimisopimuksissa. Myös opiskelijat kertoivat esimerkkejä siitä, kuinka strateginen tavoite vastuullisesti vaikuttavimmasta korkeakoulusta näkyy opinnoissa. Esimerkiksi taiteellisen toiminnan opetuksessa huomioidaan ekologinen kestävyys ja sen asettamat reunaehdot opetuksen tavoitteissa, uusien tuotteiden ja palveluiden suunnittelussa sekä materiaalivalinnoissa.

Koulutuksen suunnittelussa kansainvälistyminen on huomioitu hyvin. Strategiset kansainvälistymistavoitteet näkyvät muun muassa yhteisissä opetussuunnitelmaohjeistuksissa selkeinä kuvauksina siitä, millaisia opiskelijoiden kansainvälisiä työtehtäviä tukevia elementtejä opetussuunnitelmissa tulee olla. Kaikilla koulutusaloilla tarjotaan muun muassa vähintään 60 op:n englanninkieliset opinnot ja jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuus sisällyttää tutkintoonsa ulkomailta suoritettuja opintoja ja/tai harjoittelua. Erillisten ruotsin ja englannin kielen opintojen lisäksi kieli- ja viestintäopintoja voidaan integroida tarkoituksenmukaisesti muiden aineiden opintoihin.

Työelämärelevanssi on tunnistettua ja tunnustettua

Jatkuvan oppimisen tarpeiden huomioiminen koulutuksen suunnittelussa on Savoniassa luonteva osa arkea vuorovaikutteisen toimintaympäristön johdosta. Auditointiaineiston perusteella koulutuksen vahva ja jatkuvasti kehittyvä työelämärelevanssi tunnistetaan ja tunnustetaan niin Savonian johdon, sidosryhmien, henkilöstön kuin opiskelijoidenkin tasolla. Yritysten ja julkisen sektorin organisaatioiden ja ammattikorkeakoulun yhteistyö on toimivaa, nopeaa ja joustavaa. Tämä takaa ja mahdollistaa työelämätarpeiden kattavan huomioimisen koulutusten suunnittelussa.

Savonian alueellisena toimintakontekstina on innovatiivinen ja tuloksia tuottava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioverkosto yliopiston, ammatillisen toisen asteen, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kanssa. Opetussuunnitelmat on rakennettu joustaviksi, ja opintojaksoja kyetään nopeasti hankkeistamaan olemassa olevien TKI-hankkeiden yhteyteen.

Auditointiryhmän näkemyksen mukaan TKI-toiminta on integroitu Savoniassa koulutukseen ilmeisen onnistuneesti, tiiviissä vuorovaikutuksessa TKI-toimijoiden ja opetushenkilöstön välillä. Savoniassa tehdään vuosittain noin 1000 työelämälähtöistä opinnäytetyötä, jotka tarjoavat merkittävän käytännön kehittämis-, tutkimus- ja innovaatioresurssin maakunnan yritys- ja elinkeinoelämälle. Integrointi on laajasti tunnistettu eri toimijaryhmissä ammattikorkeakoulun sisällä, ja prosessia on mahdollistamassa Savonian opettajien ja TKI-asiantuntijoiden työparitoiminta. Tiivis sidos ja toimivat menettelyt takaavat tutkimukseen perustuvan tiedon kytkeytymisen koulutukseen savonialaisessa korkeakoulutuksessa. Myös opiskelijat kiittävät teorian ja käytännön balanssia koulutusten sisällöissä.

Koulutuksen suunnittelun rakenteet ja menettelyt tukevat osaamistavoitteiden saavuttamista

Koulutuksilla on Savoniassa selkeästi määritellyt osaamistavoitteet, jotka on kirjattu opetussuunnitelmiin ja niiden toteutussuunnitelmiin. Opintokokonaisuuksien ja -jaksojen alussa tavoitteet käydään läpi opiskelijoiden kanssa ja ne ovat nähtävillä myös Moodlessa arviointikriteerien, mitoituksen ja aikataulutusten kanssa. Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien sidos kansalliseen viitekehukseen on selkeä ja se on kuvattu intrassa. Myös koulutussuunnittelun rakenteet ja menettelyt ovat auditointiryhmän näkemyksen mukaan Savoniassa johdonmukaiset osaamistavoitteiden saavuttamista tukevalla tavalla.

Opiskelijoiden osallisuus koulutuksen kehittämisessä toteutuu Savonian palautekanavien kautta. Intrassa olevissa opetussuunnitelman rakenneohjeissa todetaan, että opiskelijat antavat määrällistä ja laadullista palautetta lukukausikokonaisuudesta Webropol-kyselyillä ja että tulokset käydään läpi opiskelijaryhmän kanssa, minkä jälkeen tutkinto-ohjelma hyödyntää palautetta opetuksen kehittämisessä. Opiskelijakokemukset ovat kuitenkin kriittisiä palautteiden systemaattisen keräämisen ja vaikuttavuuden suhteen. Palautejärjestelmän kehittämistä kuvataan tarkemmin luvussa 1.3.

Savonia on kirjannut itsearvioinnissa kehittämiskohteekseen opiskelijatyömäärän

kohtuullistamisen koko korkeakoulutasolla. Auditointiryhmä näkee myönteisenä, että opiskelijoiden työmäärän mitoitus ohjaavaan opetussuunnitelmien rakenneohjeistukseen on kirjattu ohjeistus, jonka mukaan jokaiseen opintojakson toteutussuunnitelmaan tulee sisällyttää arvio opiskelijan ajankäytöstä opiskelumuodoittain jaoteltuna. Suunnitelmille on myös tarkastusmenettely. Vaikka työmäärät tulevat näin kirjatuksi suunnitelmiin, opiskelijat antoivat palautetta työmäärän runsaasta vaihtelusta opintojaksoittain. Auditointiryhmä suosittelee, että Savoniassa seurataan jatkossa nykyistä tehokkaammin myös toteutuneita työmääriä esimerkiksi osana opiskelijapalautetta.

Koulutuskokonaisuuksien hyväksymisprosessi on selkeä

Auditointiryhmä pitää Savonian koulutuskokonaisuuksien hyväksymisprosessia selkeänä ja johdonmukaisena. Prosessi on kuvattu intrassa, josta se on helposti löydettävissä. Hyväksymisprosessin vastuut on niin ikään kerrottu selkeästi opetussuunnitelman yhteisen osan ohjeistuksissa. Päävastuu on pedagogisella johtoryhmällä, joka päättää koulutuksen strategisista linjauksista, uusista tutkinto-ohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista. Opetussuunnitelman sisällöllisestä kehittämisestä vastaa koulutuspäällikön johdolla tutkintotiimi. Tulosityksikön johtaja hyväksyy opetussuunnitelmat vastuuhenkilön esityksestä.

Opetussuunnitelmatyössä noudatetaan Savonian yhteisiä vahvistettuja aikatauluja. Opiskelijapalvelut tarkistavat tutkintokoulutusten opetussuunnitelmien rakenteen vastaavuuden suhteessa Savonian yhteiseen ohjeistukseen. Opintojaksojen valinnassa opiskelijat noudattavat sille määriteltyä vuosikelloa.